

A részletes kurzusleírás, kurzusprogram
--

Tanszék: **Nyelvtudományi Tanszék**. Titkárság: **D222, 72/503-600/4335, nytadmin@btk.pte.hu**A tanár neve: **Viszket Anita**A kurzus címe: **Az ember és a számítógép interakciója**A kurzus órarendi adatai: **2006-2007-2 szemeszter, hétfő 14:00-15:30, D540**

A kurzus kódjai és kredit számjai:

szak / képzés	kód	kredit ¹
Általános nyelvészet specializáció: MAGANE Magyar (rövidkódos magyarosok), ALTNYS Általános nyelvészet specializáció (rövid kódos hallgatóknak) SPEANE Specializáció (minden hallgatónak)	ANY7126	2
Elméleti nyelvészet specializáció (a specializáció második, 20 kredit részében vehető fel): MAGANE01 Magyar (hosszúkódos egyszakos magyarosok – a szak kredit száma fölött!), MAGANE02 Magyar (hosszúkódos szakpáros magyarosok – a szak kredit száma fölött!), NSZANE01 Nem szakterületi kreditek (hosszú kódos hallgatók nem szakos kurzusai)	ANYN270101	4
ERSANE01 Általános értelmiségképzés 20 kredit (hosszú kódos hallgatóknak)	ERSN050109	2
	ERSN050370	2
ERTANE01 Általános értelmiségképzés 10 kredit (hosszú kódos hallgatóknak)	ERTN050109	2
	ERTN0500370	2
Anyanyelvi (Alkalmazott nyelvészet a magyar anyanyelv-oktatásban) specializáció: MAGANE Magyar (rövidkódos magyarosok), MANANS Anyanyelvi nevelési specializáció (rövid kódos hallgatóknak) SPEANE Specializáció (minden hallgatónak)	MAN4326	2
MAGANE01 Magyar (hosszúkódos egyszakos magyarosok, minden szakos hallgatónak választható), MAGANE02 Magyar (hosszúkódos szakpáros magyarosok, minden szakos hallgatónak választható), NSZANE01 Nem szakterületi kreditek (hosszú kódos hallgatók nem szakos kurzusai)	MNYN550201	2
MAGANE01 Magyar (hosszúkódos egyszakos magyarosok, csak irodalom orientációsoknak választható), MAGANE02 Magyar (hosszúkódos szakpáros magyarosok, csak irodalom orientációsoknak választható), NSZANE01 Nem szakterületi kreditek (hosszú kódos hallgatók nem szakos kurzusai)	MNYN560401	2
MAGANE Magyar (rövidkódos magyarosok)	MNY-036026	2
MAGTANB1 Magyar nyelv és irodalom törzsképzés (bolognás magyar alapszakosok)	MRNB030201	4
	MRNB180103	4
MUVANE Műveltségi (rövid kódos hallgatóknak)	MUK4513	2
NSZANE01 Nem szakterületi kreditek (hosszú kódos hallgatók nem szakos kurzusai)	NSZN010381	2
Számítógép és nyelvészet specializáció: MAGANE01 Magyar (hosszúkódos egyszakos magyarosok – a szak kredit száma fölött!), MAGANE02 Magyar (hosszúkódos szakpáros magyarosok – a szak kredit száma fölött!), NSZANE01 Nem szakterületi kreditek (hosszú kódos hallgatók nem szakos kurzusai)	SZNN020101	4

¹ Egy kredit 1800 perc (30 óra) munkáért jár, ami a kontaktóra és az otthoni munka összege.

A részletes kurzusleírás, kurzusprogram
--

Szabálytípusok	Szabályok
Feladata a szakképzés céljainak megvalósításában	A kurzuson azt járjuk körbe, hogy elképzelhető-e a természetes nyelvi kommunikáció a számítógéppel, és hogy mik ennek az akadályai. Foglalkozunk a természetes nyelv gépi elemzésével, az adatbázisstruktúrákkal, lekérdezési lehetőségekkel, valamint a két ismeretkör alapján a számítógépes nyelvészeti kutatások problémáival.
Felvételének előzetes feltétele (amennyiben van)	számítógépes felhasználói alapismeretek
Elvégzéshez szükséges tanulmányi munka mennyisége	11 héten át heti 90 perces kontaktóra (vagy ezt kiváltó jelenlétpótló esszé), a szorgalmi időszakban hetente kb. 2 órányi házi feladat.
Elvégzéshez szükséges tanulmányi munka típusa	Aktív órai munka, házi feladat-írás, zárthelyi
Részvétel követelményei	Nincsenek, bárki részt vehet a kurzuson, ha a többiek munkáját nem zavarja. Ha a létszámhoz képest székhiány van a teremben, a kurzust hivatalosan felvevőké az elsőbbség.
A távolmaradás igazolásának módja	Nem kell igazolás. Az esetleges számonkérés pótlási lehetőségének megszerzéséhez a távollét ELŐZETES bejelentése kell (igazolás akkor sem).
A távolmaradás pótlása	A megadott határidőre a Coospace-n keresztül beadott 2-3 oldalas esszé, az érintett alkalommal elhangzottak összefoglalásáról. Ennek elmaradása vagy színvonal alatti teljesítése csökkenti a félév végi jegyet.
Félévközi ellenőrzés(ek) (amennyiben van) típusa	Házi feladatok, illetve esetleg ismétlőkérdések az órák elején, ha van rá igény.
Félévközi ellenőrzés(ek) témaköre(i) és időpontja(i)	Az órán elhangzott anyag, az óra időpontjában.
Félév végi számonkérés típusa	Zárthelyi, illetve egyszeri alkalom a javításra.
Vizsga jellege, időpontja	2007. ápr. 23. zárthelyi vizsga, az óra időpontjában.
A kurzus értékelésének módja	A kurzuson minden teljesítménnyel pontokat lehet szerezni. A pontgyűjtés szabályait, a ponthatárokat és a jegyeket lásd a következő oldalakon.
A kurzus következő meghirdetésének időpontja	2007-2008 tavaszi félév.

<p><i>A részletes kurzusleírást illetve kurzusprogramot (a Tanrend mellékleteként) a szorgalmi időszakot megelőző két héttel az Interneten közép kell tenni vagy/és a hallgató órafelvételi szándékának jelzésekor a hallgató számára át kell adni. Ettől a szemeszter folyamán eltérni nem lehet. A kurzusleírást illetve kurzusprogramot a tanszéken meg kell őrizni.</i></p>

A részletes kurzusleírás, kurzusprogram**A KURZUS BEMUTATÁSA****A kurzus felépítése**

- Első alkalom: a kurzus tematikájának ismertetése, a teljesítési feltételek megbeszélése, a jelentkezések véglegesítése.
- A másodiktól a nyolcadik alkalomig szeminárimu formában (vagyis a hallgatók aktív részvételére számítva) megbeszéljük a tematikában feltüntetett témákat. Az órák elején ismétlőkérdések várhatóak az előző alkalom témáira vonatkozóan, amelyekre adott válaszokból max. 15 pontot lehet összegyűjteni a félév során. Minden órához tartozik házi feladat, aminek a beadási határideje az órát követő szombat 16:00 a Coospace-ben a kitűzött feladathoz feltöltve a fájlt. A házi feladatokból max. 15 pontot lehet összeszedni.
- A kilencedik alkalommal ismétlünk, valamint próba-zh-t írunk, aminek a pontjai az ismétlőkérdések pontjai közé számítanak be.
- A tizedik alkalommal lesz a félév végi zárthelyi. Max. 30 pontot lehet vele összeszedni. Aki 10 pontnál kevesebbet szerez a félév végi zárthelyin, elégtelent kap.
- A tizenegyedik alkalommal megbeszéljük a félév végi zárthelyi megoldásait, ekkorra lehet pl. referátumokat vállalni is további pontokért, valamint egyeztetjük az esetleg szükséges javítási lehetőségeket azoknak, akiknek nem sikerült az elégségeshez szükséges pontszámot elérniük.

A teljesítés feltétele

- Bármelyik alkalomról való távolmaradás -4 pont alkalomként, ezt a határidőig beadott színvonalas jelenlét-pótló esszével lehet 0-ig feltornászni.
- Ismétlőpontok: max. 15 pont.
- Házi feladatokból max. 30 pont gyűjthető.
- Félév végi zh: min. 10, max. 30 pont (10 pont alatti teljesítés automatikusan elégtelent jelent).
- Referátumokat, egyéb feladatokat lehet vállalni plusz pontokért.

A teljesítés megkezdése

- A félév végi zárthelyi beadása vagy egy referátum elvállalása

Katalógus

- A katalógus csak arra szolgál, hogy lehessen tudni, kinek kell jelenlét-pótló esszét benyújtania. Egy-egy pótló esszére min. -4, max. 0 pontot lehet kapni.

Ponthatárok:

- 50 ponttól: jeles
- 40 ponttól: jó
- 30 ponttól: közepes
- 20 ponttól: elégséges
- 20 pont alatt: elégtelen (pl. 10 pont fölötti félév végi zh + többszöri hiányzás, jelenlét pótló esszé nélkül)
- 10 pont alatti félév végi zárthelyi: elégtelen
- Az elégtelent nem írrom be azonnal, hanem egyszeri alkalommal lehet elégségesért vizsgázni. Nem számít utóvizsgának (mivel a kurzuson gyakorlati jegy kapható, ezért nem lesz utóvizsga időpont).

A pontok kiszámítása:

- 10 pont alatti félév végi zh esetében nem számolgom a pontokat, hanem automatikusan elégtelen, amit szóbeli vizsgán lehet javítani
- 10 pont fölötti félév végi zh esetében: kétféle módon lehetséges (amelyik a hallgatónak kedvezőbb):
  - 2* a félév végi zh-n megszerzett pont + ismétlőkérdések pontjai + jelenlét pótló esszé pontjai (ezek negatív pontok!)
  - házi feladat pontok + a félév végi zh-n megszerzett pont + ismétlőkérdések pontjai + jelenlét pótló esszé pontjai (ezek negatív pontok!)

A részletes kurzusleírást illetve kurzusprogramot (a Tanrend mellékleteként) a szorgalmi időszakot megelőző két héttel az Interneten közép kell tenni vagy/és a hallgató órafelvételi szándékának jelzésekor a hallgató számára át kell adni. Ettől a szemeszter folyamán eltérni nem lehet. A kurzusleírást illetve kurzusprogramot a tanszéken meg kell őrizni.

A részletes kurzusleírás, kurzusprogram
--

A kurzus virtuális színtere a Coospace-ben:

- <http://coospace.tr.pte.hu>,
- belépés: ETR-es EHA-val (felhasználói név) és az ahhoz tartozó jelszóval
- a színtér címe: azonos a kurzus címével

A kurzus a <http://tanrendsqli.btk.pte.hu> oldalon febr. 11-én:**ANY2626 Az ember és a számítógép interakciója** (Össz. max.:40-fő)Cím angolul: *Interaction of man and computer*Kreditált kód(ok): [ANY7126](#) , [ANYN270101](#) , [ERSN050109](#) , [ERSN050370](#) , [ERTN050109](#) , [ERTN050370](#) , [MAN4326](#) , [MNYN550201](#) , [MNYN560401](#) , [MNY-036026](#) , [MRNB030201](#) , [MRNB180103](#) , [MUK4513](#) , [NSZN010381](#) , [SZNN020101](#)[SZ] 2/2 *Viszket Anita*

A kurzus célja az alapvető számítógépes ismeretek új oldalról való megvilágítása: hogyan kommunikálhatjuk a számítógéppel a kérdéseinket, elvárásainkat, és milyen formában várhatunk választ erre. A kurzus felvételéhez meg kell jelenni az első órán! Részletesebb információ: <http://lingua.btk.pte.hu/segedanyag.asp>, !_2006-2007-2,

*KURZUSLEIRASOK menüpont.***TF:** Gy: házi feladatok, zh **FF:** számítógépes felhasználói ismeretek**M:** Az első óra kötelező! Az értesítés nélkül távolmaradókat törölöm a kurzusról.**KMk:** 2007-2008/2 **KMtt:** 2007-2008/2 **TSZ:** MNYT**ÓH:** Hétfő 14:00 (90 perc) -D540**A kurzus részletes (hetekre lebontott) tematikája**

Hetek száma	Téma
1. febr. 12.	Papírmunka, ismerkedés, teljesítés feltételeinek ismertetése. Első, bevezető, témafelvető kérdéskör: natív és webes programok. Statikus és dinamikus weboldalak. Lehetőségek az adatok tárolására.
2. febr. 19.	Adatbázis és lekérdezőnyelv
3. febr. 26.	Példák dinamikus oldalakra és problémákra: lingua, nyelvww, Coospace
4. márc. 5.	Grammatika-építés: újraírásszabályok (GEN)
5. márc. 12.	Helyesírás-ellenőrzés számítógéppel
6. márc. 19.	Intelligens keresés számítógéppel
7. márc. 26.	Fordítóprogramok I.
8. ápr. 16.	Fordítóprogramok II.
9. ápr. 21. SZOMBAT	Referátumok és felkészülés a zárthelyire (próba-zh kitöltése ismétlőpontokért)
10. ápr. 23.	Félév végi zárthelyi
11. máj. 7	Tapasztalatok megbeszélése, kérdezz-felelek

<p><i>A részletes kurzusleírást illetve kurzusprogramot (a Tanrend mellékleteként) a szorgalmi időszakot megelőző két héttel az Interneten közvé ki kell tenni vagy/és a hallgató órafelvételi szándékának jelzésekor a hallgató számára át kell adni. Ettől a szemeszter folyamán eltérni nem lehet. A kurzusleírást illetve kurzusprogramot a tanszéken meg kell őrizni.</i></p>
--

A részletes kurzusleírás, kurzusprogram

A követelmények teljesítéséhez szükséges kötelező és ajánlott olvasmányok listája és elérhetősége:

Kötelező irodalom:

Prószéky Gábor – Kis Balázs (1999): Számítógéppel – emberi nyelven. Intelligens szövegkezelés számítógéppel. Bicske, Szak Kiadó. Megtalálható: Nyelvészeti Szakkönyvtár, D229, helyben olvasható

Prószéky Gábor 2000. A magyar morfológia számítógépes kezelése. In: Kiefer Ferenc (szerk.) *Alaktan (Strukturális magyar nyelvian 3)*, 1024–1065. Budapest: Akadémiai Kiadó. Megtalálható: Nyelvészeti Szakkönyvtár

Ajánlott irodalom:

Hausser, Roland (1999): Foundations of Computational Linguistics. Man-Machine Communication in Natural Language. Springer. Megtalálható: Nyelvészeti Szakkönyvtár, D229, helyben olvasható

Kiss G. Gábor: Magyar helyesírás ellenőrző programok ellenőrzése és összehasonlítása, IN: Könyv Papp Ferencnek (szerk. Hunyadi-Lengyel-Klaudy-Székely), Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen, 1991.

Kruzslicz Ferenc, A számítógépes helyesírás-ellenőrzés és annak jövője, IN: Studia Oeconomica jubileumi tanulmánykötet, Janus Pannonius Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs, 1995.

Mitkov, Ruslan (2003): The Oxford Handbook of Computational Linguistics, Oxford University Press, New York/Oxford. Megtalálható: Nyelvészeti Szakkönyvtár, D229, helyben olvasható

Prószéky Gábor: A nyelvtechnológiai eszközök ismeretének hiánya és a nyelvművelés. Megtalálható: feltöltve a kurzus színteréhez

Szószablya: nyílt morfológiai elemző: <http://mokk.bme.hu/projektek/szoszablya>

.....
a tanár aláírása

.....
a tanszékvezető aláírása

A részletes kurzusleírást illetve kurzusprogramot (a Tanrend mellékleteként) a szorgalmi időszakot megelőző két héttel az Interneten közép kell tenni vagy/és a hallgató órafelvételi szándékának jelzésekor a hallgató számára át kell adni. Ettől a szemeszter folyamán eltérni nem lehet. A kurzusleírást illetve kurzusprogramot a tanszéken meg kell őrizni.